

MEMÒRIA DEL DEPARTAMENT DE GEOGRAFIA

Curs 2010/2011

Avinguda Catalunya, 35 (Campus Catalunya)
43002 Tarragona
Tel. 977 558751 Fax 977 559597
Adreça electrònica: sdgeografia@urv.cat
<http://www.urv.cat/dgeo>

Dra. Yolanda Pérez Albert, directora
Dr. José Ignacio Muro Morales, secretari

Direcció estratègica i de govern

Aquesta memòria dóna compte de l'activitat desenvolupada pels membres del departament durant el curs 2010-2011 a partir dels eixos generals de la política i direcció estratègica, les activitats de formació del primer, segon i tercer cicle i les derivades de la recerca i transferència.

Dins de l'àmbit docent, el curs s'ha desenvolupat amb normalitat en els centres on s'imparteix docència. A l'Escola de Turisme ha continuat la implantació del segon curs dels graus de Geografia i Ordenació del Territori i de Turisme, i a la Facultat de Lletres la llicenciatura de geografia continua els seus últims cursos. Al llarg d'aquest període s'ha preparat la posada en marxa del Màster en Planificació Territorial: Informació, Eines i Mètodes a iniciar el curs 2011-2012. Alguns professors d'aquest departament han participat en el disseny dels estudis de grau en ciències ambientals, encara en projecte. En aquest curs s'ha presentat i aprovat el Programa de Doctoral en Canvi Climàtic en el que participen el Departament de Geografia i l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA) amb dos línies d'investigació en canvi climàtic i impacte del canvi climàtic sobre els ecosistemes aquàtics.

En el camp de la recerca i transferència, els membres d'aquest departament desenvolupen els indicadors de la planificació estratègica, tant respecte a projectes de recerca, recursos totals per convocatòries públiques competitives i per transferència de coneixement, com a la visibilitat de l'activitat investigadora. En molts aspectes les dades mostren una consolidació dels resultats respecte als exercicis anteriors. Així el projecte europeu ESPON I+D+I (European Spatial Planning Observation Network) continua desenvolupant la seva tasca fins l'any 2012 i professors i investigadors membres del Centre en Canvi Climàtic continuen liderant projectes europeus sobre homogeneïtzació i reconstrucció de dades climàtiques.

Els professors d'aquest departament participen en diversos àmbits de l'entorn universitari i ciutadà. Són, per exemple, membres de les comissions de Delimitació Territorial de Catalunya, d'Urbanisme de Tarragona, de la Junta Rectora del Parc Natural del Delta de l'Ebre i de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, coordinadors de la Càtedra Dow URV de Desenvolupament Sostenible, directors i sotsdirectors de l'Escola Universitària de Turisme i Oci,

directors del Parc Científic i Tecnològic de Turisme i Oci i del Centre en Canvi Climàtic i representats a Espanya de l'Organització Mundial de Meteorologia.

En la gestió del departament podem destacar una nova incorporació a la secretaria durant aquest curs i el procés electoral obert per renovar els representants dels col·lectius que formen part del Consell del Departament. A finals de maig es celebrarà l'elecció a director/a del Departament de Geografia. Els professors i investigadors assignats al departament imparteixen docència a diferents àmbits: Facultat de Lletres, Escola Universitària de Turisme i Oci (campus de Vila-seca) i campus de les Terres de l'Ebre (Tortosa). A la secretaria administrativa del campus Catalunya hi ha una responsable, un administratiu i un tècnic de suport. Al campus de Tortosa s'afegeix 1 administratiu i un tècnic informàtic. El nombre de docents i investigadors del Departament de Geografia és de 45, dels quals 20 tenen el títol de doctor. Dels docents i investigadors, 15 professors ho són a temps complet: 2 catedràtics, 4 titulars d'universitat, 1 titular d'escola universitària, 2 professors agregats, 4 lectors i 2 professors investigadors. La resta del professorat està format per 20 professors associats (2 d'aquests amb el títol de doctor), 6 becaris predoctorals i 1 professor emèrit. Hi han dos tècnics i 6 becaris de suport a la recerca a més d'un becari de suport a la docència a la Facultat de Lletres i dos tècnics de recerca a l'Escola Universitària de Turisme i Oci. Una part important del personal docent i investigador del departament és el professorat a temps parcial amb diferents graus de dedicació docent. En el seu conjunt, un total de 61 persones, repartides en diversos centres (40 a la Facultat de Lletres de Tarragona, 12 a l'Escola Universitària de Turisme i Oci de Vila-seca i 9 al Campus de les Terres de l'Ebre a Tortosa).

Activitats de formació

Els nous ensenyaments de grau en geografia i ordenació del territori i de turisme han desenvolupat la docència del primer curs i segon curs, amb el seu programa formatiu comú a la Escola de Turisme i Oci de Vila-seca. Una vegada aprovat per ANECA el màster de planificació territorial: informació, eines i mètodes i el màster de tècniques d'anàlisi i innovació turística, i com ja hem apuntat s'ha dissenyat la seva planificació i s'ha donat informació pública per tal d'iniciar la seva programació a l'inici del proper curs. Enguany tenim els primers inscrits dins del Programa de Doctorat de Canvi Climàtic, en fase realització de la seva recerca.

Nombre d'estudiants i crèdits matriculats

Graus i centres	Matriculats	Estudiants temps complet	Crèdits matriculats ordinariis
Grau en Geografia i Ordenació del Territori	60	56,2	3372,0
Escola de Turisme	339	283,4	17.004,0
Geografia (llicenciatura)	32	33,7	2.020,5
Facultat de Lletres	1373	1238,6	75.330,0
Universitat	11.665	10.178,4	658.763,0

Font: Universitat Rovira i Virgili. *Informe anual del Rector al Claustre*, 12 de maig de 2011., pàg. 183

A la Facultat de Lletres (Campus Catalunya) encara es desenvolupa la llicenciatura de geografia (pla 2001) amb 32 estudiants. En el curs 2010-11 destaca el nombre d'estudiants de nou accés que arriba als 34 estudiants en el grau de Geografia i Ordenació del Territori, sobre un total de 109 de nous ingressos en el conjunt de l'Escola Universitària de Turisme i Oci. El nombre d'estudiants del grau de geografia en els dos primers cursos oberts és de 60. Una mica més de la meitat dels estudiants del grau ho són a temps complet. Els nous estudiants han augmentat els crèdits matriculats fins els 3.372 crèdits matriculats ordinaris.

El rendiment acadèmic dels alumnes

El rendiment acadèmic representa el percentatge de crèdits aprovats respecte als crèdits matriculats i els valors corresponents a la taxa d'èxit mostren els crèdits aprovats respecte als crèdits presentats. Les dades del rendiment acadèmic dels estudiants del grau de geografia i ordenació del territori es situen en valors similars als generals de la universitat. Una mica més lluny són els resultats de la llicenciatura de geografia. La taxa d'èxit és també a prop dels valors general de la Universitat, sobre el 90 %.

Rendiment acadèmic dels estudiants 2009-2010

ENSENYAMENTS	Taxa de rendiment acadèmic	Taxa d'èxit
Grau en Geografia i Ordenació del Territori	74.7	90.8
Escola de Turisme	73.1	87.9
Geografia (Llicenciatura)	73.5	98.0
Facultat de Lletres	80.6	95.0
Universitat	75.3	91.4

Les xifres indiquen percentatges de crèdits ordinaris pel curs 2009-2010.

Font: Universitat Rovira i Virgili. *Informe anual del Rector al Claustre*, 12 de maig de 2011.

La planificació i la coordinació de les tasques docents a la llicenciatura i als nous graus ha permès conèixer el seu desenvolupament, que ha estat normal. S'han establert les tutories i s'han organitzat les reunions informatives per a alumnes sobre els programes de mobilitat Erasmus i Sicue-Sèneca. En aquest àmbit, el Departament de Geografia manté convenis amb les universitats d'Artois, Provence, Nàpols, Malta, Porto, Aegean, Patràs, Göteborg, València, Granada, Màlaga, País Basc, Lleida i Barcelona. Al llarg d'aquest curs s'ha organitzat de nou una activitat dirigida als estudiants de secundària titulada 'Estudi de la percepció urbana mitjançant Tecnologies de la Informació Geogràfica'. Al llarg del curs s'ha fet una selecció bibliogràfica dels materials dipositats al Centre de Recursos i com veurem a continuació, el departament ha organitzat altres activitats formatives que han comptat amb la participació dels estudiants.

Activitats de crèdits lliures

VII Jornades Risc i anàlisi del territori: els riscos naturals III. Departament de Geografia URV i Ajuntament de Reus. Reus. 28 i 29 de març de 2011. Coordinador Dr. Òscar Saladié.

Jornades de Treball de Camp: Astúries Central i Oriental. Departament de Geografia (URV), 7 al 28 d'abril. Coordinadors Dr. Òscar Saladié i Dr. David Serrano.

Altres activitats de formació i de difusió dels ensenyaments

Conveni de la Universitat Rovira i Virgili amb la Universitat Itinerant del Mar (Astúries) de la Universidad de Oviedo i Universidad do Porto. Inici de la campanya del mes de juliol de 2010.

Seguridad, movilidad y banalidad. Tres conceptos clave para conocer Japón. Katsuyuki Takenaka. Aichi Prefectural University (Japó) i membre del Mediterranean Studies Group of Japan. Aula Magna, Escola Universitària de Turisme i Oci, 16 de setembre 2010.

Conferència *La xarxa de custòdia del territori*, a càrrec de la Sra. Montse Masó i Aguado (Xarxa de custòdia del territori), programada dins l'entrega del I Premi de Recerca de la Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible. 20 d'octubre de 2010.

I Premi de Recerca de la Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible, atorgat a l'alumne Sr. Jordi Recordà, estudiant del Màster en Dret Ambiental, pel treball *La custòdia fluvial. Una eina per a la sostenibilitat*. 20 d'octubre 2010.

Stand Fira de Mostres de R + D Setmana de la Ciència URV. Grups de Geografia i Laboratori de Cartografia i SIG. Tarragona. Campus Catalunya, Departament de Geografia (URV). Coordinadors Dr. Jordi Blay i Sr. Jordi Andreu. Novembre 2010.

Conferència sobre política, estratègies, promoció i accions del turisme urbà a les ciutats de Tarragona i Reus. Centrat en el Pla de Competitivitat de la Tarraco Romana en el cas de Tarragona i en el projecte gaudí Centre pel que fa a Reus, a càrrec del Sr. Josep M. Cabré Llaberia (director Patronat Municipal de Turisme i Comerç de Reus) i Joaquim Queralt (gerent Pla de Competitivitat de la Tarraco Romana). Coordinador acadèmic: Joan Jaume Iniesta Girona. 16 i 23 de novembre 2010.

Conferència *Estratègia catalana de sostenibilitat i estratègia de mitigació del canvi climàtic*, a càrrec del Sr. Frederic Ximeno, director general de Polítiques Ambientals i Sostenibilitat. Organitza la càtedra DOW-URV de Desenvolupament Sostenible. Auditori del CaixaForum a Tarragona. 18 de novembre 2010.

Conferència *El análisis en los SIG. Ejemplos de aplicación*, a càrrec de Dr. Ricardo Remond, Universidad de la Habana (Cuba). Organitza: Departament de Geografia. Aula de Cartografia (Ed. Aulari, 3ª planta Campus Catalunya). 19 de novembre 2010.

Treball de camp a les Muntanyes de l'Ordal. Departament de Geografia. URV. Coordinador: David Serrano Giné. 26 novembre 2010.

Entrega del Premi del Treball de Recerca de Batxillerat de Geografia del curs 2009-2010, Vila-Seca, 15 de desembre 2010.

Taller de la percepció urbana mitjançant Tecnologies de la Informació Geogràfica, adreçat als estudiants de Batxillerat. Jordi Blay i Santi Roquer. 2010.

Conferència *La satisfacció del client com a garantia de futur per a l'empresa*, dins de l'activitat 6ª edició del Premi PortAventura a la millor trajectòria acadèmica de turisme de la URV, a càrrec del Sr. Pedro Pascual Fullana, director del departament d'operacions de PortAventura. Aula Magna (Escola Universitària de Turisme i Oci), 26 de gener 2011.

Fem més sostenible el nostre desenvolupament. Conferències a Secundària. La Canonja, 1 de febrer 2011. Vila-Seca, 18 de març 2011.

Conferència sobre *El Grau de Geografia i Ordenació del Territori* a l'Institut Pons d'Icart, dins les conferències de difusió de l'ensenyament de Geografia. Jordi Blay, 24 de març 2011.

Conferència *Antropologia urbana, capitalismo y democracia*, a càrrec del Dr. Horacio Capel (Universitat de Barcelona). Organitza el Màster oficial en Antropologia urbana amb la col·laboració del Departament de Geografia. Sala de Juntes del Campus Catalunya. 28 de març 2011.

Jornada *Espai turístic i planificació al litoral francès*. Departament de Geografia. Ponent: Jérôme Lageiste. Coordinador: Jordi Blay Boqué. 5 d'abril de 2011.

Curs *Qualitat biològica dels rius. Els índexs de macroinvertebrats*. Departament de Geografia i Fundació URV. Coordinadora acadèmica: M. Goretti Merseburger Canals. 29 d'abril – 22 juliol de 2011.

Seminari *Ciutats de la Mar Roja en competència pels turistes: el cas d'Eilat i Aqaba*. Departament de Geografia. Ponent: Shaul Krakover. Coordinadors: Yolanda Pérez, Salvador Antón Clavé i P. Russo. 17 maig de 2011.

Curs *Elaboració de mapes temàtics mitjançant un SIG*. Departament de Geografia, URV, Col·legi de Geògrafs i AGPC. Juny 2011. Yolanda Pérez, Montse Bustos, Jordi Andreu.

Curs *Desenvolupament sostenible: conceptes teòrics i bones pràctiques*. Universitat d'estiu, 4-6 de juliol de 2011. Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible. Tarragona. Coordinador: Dr. Joan Alberich.

Activitats de formació 3r cicle i formació continuada

Els professors del departament participen en diversos programes de formació de tercer cicle:

- *Màster en Direcció i Planificació del Turisme i l'Oci*. Escola Universitària de Turisme i Oci. URV.
- *Màster en Tècniques d'Anàlisi i Innovació Turística*. URV.
- *Màster en Intelligent Coast. Noves estratègies turístiques, noves estructures territorials*, UPC.
- *Màster en Migracions i Mediació Social*. URV.
- *Màster en Antropologia Urbana*. URV.
- *Màster en Antropologia Mèdica i Salut Internacional*. URV.
- *Màster en Dret del Medi Ambient*. URV.
- *Màster Societats Històriques i Formes Polítiques a Europa*. URV.
- *Màster Desenvolupament Regional i Local*. Universitat de Sevilla.
- *Postgrau Especialista Universitari en Gestió Cultural*. FURV.

En aquest curs hi han 9 tesis doctorals en curs, dirigides per professors del Departament de Geografia.

Activitat de recerca i transferència

El nombre de professors amb la condició d'investigadors actius són 14, dividits en dos grups de recerca:

- Grup de recerca Centre en Canvi Climàtic
- Grup de recerca Anàlisi Territorial i Estudis Turístics

Tots dos grups de recerca tenen la consideració per part de la Generalitat de Catalunya de Grups de Recerca Consolidats fins l'any 2012. Els professors i investigadors que formen part del grup de recerca Centre en Canvi Climàtic desenvolupen diferents projectes de recerca de caràcter internacional i nacional sobre les bases de dades, el rescat de dades climàtiques, homogeneïtzació de sèries climàtiques, desenvolupament de xarxes climatològiques de referència, riscos climàtics. Aquests investigadors han sol·licitat nous projectes, pendents d'aprovació. Els resultats de la seva recerca es manifesten en publicacions periòdiques i monografies d'abast internacional i nacional. El Centre en Canvi Climàtic també ha realitzat activitats de transferència, assessoria científica i tècnica, així com activitats formatives i de divulgació.

La recerca desenvolupada pel grup d'Anàlisi Territorial i Estudis Turístics té com a objectiu l'anàlisi territorial i l'estudi de les dinàmiques de desenvolupament regional i l'aplicació d'instruments i tècniques d'anàlisi cartogràfica i SIG a l'estudi dels processos territorials. Els seus investigadors

estudien com incideixen les activitats turístiques i recreatives en la transformació del paisatge, l'organització del territori i la generació de noves formes de desenvolupament a escala local i regional, a Catalunya, a la Mediterrània, a l'espai europeu i a Amèrica Llatina. El grup continua realitzant accions i treballs de transferència de coneixements sobre qüestions ambientals, de mobilitat i de planificació i desenvolupament local i regional. La seva tasca es visualitza en la participació en projectes i la presentació de resultats d'aquesta recerca amb una important visibilitat.

Dades de l'activitat de recerca al Departament de Geografia. Curs 2009-2010

Projectes	Fins 2009	2010-2011	Totals
Ajuts a la recerca	88	5	93
Grups consolidats	3	2	5
Projectes europeus	3	2	5
Projectes de recerca	18	0	18
Publicacions en revistes	256	8	264
Tesis i treballs de recerca	75	6	81
Contribucions a congressos	459	10	469
Publicacions en llibres	526	18	544
Publicacions en revistes indexades	36	5	41

Font: Dades de Gestió de la Recerca (URV).
Resum per Departament de Geografia
<https://webgrec.urv.es/cgi-bin/DADREC/crcx1.cgi>

Els resultats de la recerca recollides a la base de dades del GREC de la universitat per 2010 i 2011 mostren un creixement sostingut de les tendències dels últims anys i una consolidació dels recursos i dels resultats de la recerca. En termes quantitius les xifres de projectes de recerca mostren aquesta consolidació. En aquest període es mantenen 18 projectes de recerca, 2 projectes amb finançament europeu i dos projectes competitiu. Els treballs de recerca associats han donat resultats en forma de publicacions nacional i internacionals. Així, els 5 articles científics publicats en revistes indexades mostren una important inserció en certes àrees. Les aportacions a congressos i a les diferents modalitats de treballs de recerca desenvolupades han estat una de les bases de la presentació de resultats de la investigació.

Un any més el Departament de Geografia ha consolidat un nombre d'investigadors actius que arriba a les 14 persones. És una taxa important en relació a les persones al professorat a temps complet del departament. Una part dels recursos generats per aquesta activitat ha estat destinada a contractar investigadors en formació, professorat amb dedicació parcial i professors convidats.

Activitats de recerca

Seminari internacional *Perspectives regionals europees de Geografia del Turisme (European Regional Perspectives on Tourism geographies. Contrasting research approaches and Linguistic Traditions)*, organitza Grup de Recerca d'Anàlisi Territorial i Estudis de Turisme (GRATET). Escola Universitària de Turisme i Oci, Vila-Seca. 14 d'octubre 2010.

Elaboració de *l'Informe de Sostenibilitat de la URV*, per encàrrec del Rector de la URV i la càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible. Joan Alberich. 2011.

Training Workshop on Statistical Analysis of Climate Extremes. Guayaquil, Ecuador, 17-21 de gener 2011.

Kick-off meeting of the Spanish funded project entitled *Evolucion de la NAO durante los ultimos 15000 anos en la Peninsula Iberica y en Azores a partir del estudio de registros lacustres y datos climaticos instrumentales*. Barcelona, 24-26 de gener 2011.

WCRP Workshop on Drought Predictability and Prediction in a Changing Climate: Assessing Current Knowledge and Capabilities, User Requirements and Research Priorities. Barcelona. Enric Aguilar, 2-4 de març 2011.

Projectes de recerca actius

The Attractiveness of European Cities and Regions for Residents and Visitors. ESPON (The European Spatial Planning Observatory Network) I+D+I. 2010-2012. Investigador principal: Paolo Russo.

European Reanalysis and Observations for Monitoring (EURO4M). Projecte Integrat Europeu. (2010-2014). Investigadora principal: Manola Brunet.

Innovación territorial y modelos de desarrollo en destinos turísticos litorales. Análisis a diferentes escalas espaciales. (INNOVATUR). Plan Nacional 2009-2011. Investigador principal: Salvador Antón.

Organizacion de una Base de datos Climaticos de referencia para su uso en estudios de variabilidad y cambio climatico en Mexico. *Organization of a Reference Climatological database for their use in studies of climate variability and change in Mexico*. World Meteorological Organization/SMN-Conagua. Investigadora principal: Manola Brunet. Altres Investigador del C3: Javier Sigro i Enric Aguilar. 2010

Evolucion de la NAO durante los ultimos 15000 años en la Peninsula Iberica y en Azores a partir del estudio de registros lacustres y datos climaticos instrumentales. *Evolution of the NAO during the last 15000 years in the Iberian Peninsula and the Azores from the study of lacustrine records and instrumental climate data*. Ministerio de Ciencia e Innovacion. Investigador principal: Santiago Giralt. Altres Investigador del C3: Manola Brunet i Javier Sigro. 2010 – 2013.

Tourism, natural environment and policy. Convocatoria de ayudas de Proyectos de Investigación Fundamental no orientada. Investigador principal: Juan Antonio Duro (URV). Altres Investigador del C3: Peter Domonkos. 2011 – 2013.

Desarrollo de un modelo de evaluación de exposición y riesgo por la aplicación de fangos de depuradoras en suelo agrícola, basado en un sistema experto (Neuro-fuzzy) integrado en SIG. Programa Nacional de Biodiversidad, Ciencias de la Tierra y Cambio Global. Ministerio de Educación y Ciencia. Investigador principal: Marta Schuhmacher Ansuategui. Altres investigadores: Yolanda Pérez. 2007 - 2010

Diagnóstico de la actividad turística en Viñales (Cuba) y tendencias de su desarrollo sostenible. PCII – Programas de Cooperación Interuniversitaria e Investigación Científica. Investigadora principal: Marta Nel-lo Andreu. Altres Investigadores: Yolanda Pérez i Òscar Saladié. Agencia Española de Cooperación Internacional. 2010 – 2011.

Xarxa interdisciplinària sobre la problemàtica del plagi en l'educació universitària. Benchmarking per la detecció i prevenció del plagi. Institut de Ciències de l'Educació (ICE-URV). Investigador principal: Gerard Ryan. Altres investigadors: Òscar Saladié. 2010-2011.

Advances in homogenisation methods of climate series: an integrated approach, EU Action COST. Enric Aguilar. 2009-2010.

La migració de dones estrangeres al medi rural català en el context de la transformació econòmica i social de les comunitats locals. Recerca aplicada en matèria d'immigració a Catalunya. Jordi Blay i Santiago Roquer. 2010-2011.

Cambios en la Frecuencia, Intensidad y Duración de eventos Extremos en la Península Ibérica. Projecte coordinat amb EXPICA. Centre en Canvi Climàtic. 2010.

La gestió de les destinacions i les noves mobilitats turístiques. Agència d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR). Investigador principal : Salvador Antón. Altres investigadors: Òscar Saladié. 2009-2010.

Los cambios climáticos abruptos y su impacto en los ecosistemas y las sociedades humanas en el Pirineo central y occidental. Centre en Canvi Climàtic. Manola Brunet. 2010.

Cartografía y agrimensura en Cataluña y Baleares (1845-1895) I+D+i Plan Nacional. Ministerio de Ciencia e Innovación. Universitat de Barcelona. J. Ignacio Muro. 2009-2011.

¿Por qué vienen? La inmigración de mujeres extranjeras al medio rural español en el contexto de la transformación económica y social de las comunidades locales. I+D+i Plan Nacional. Ministerio de Ciencia e Innovación. URV. Santiago Roquer i Jordi Blay. 2011-2013.

Las ciudades españolas en la etapa autonómica (1978 – 2008). Dinámicas, procesos y políticas. I+D+i Plan Nacional. Ministerio de Ciencia e Innovación. Universidad Autónoma de Madrid. S. Roquer, 2009-2011.

Strengthening capacities for Climate Change Detection in Mexico. Strategic Fund Programme of the British Embassy - Cooperation Programme Mexico – UK. Anàlisi d'índexs climàtics extrems. Programa de cooperació Mexico – U.K. Anàlisi d'índexs climàtics extrems. Manola Brunet. 2010

Pla de millora de la competitivitat del turisme i l'oci a les comarques de Tarragona. Convocatòria quadriennal FEDER eix 1. Ajuntament de Vila-Seca, PCT URV. Salvador Antón. 2007-2010

Programa d'assistència municipal en Turisme. Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona. Salvador Antón. 1998 – 2010

Altres tasques de recerca, transferència i assessorament científica

Historia de Tarragona. Ajuntament de Tarragona. Elaboració i adequació de la cartografia. Laboratori de Cartografia i SIG del Departament de Geografia. Jordi Andreu i Montse Bustos. 2009-2011.

Pla de millora de la competitivitat del turisme i l'oci a les comarques de Tarragona. Convocatòria quadriennal FEDER Eix 1- Demarcació de Tarragona. Ajuntament de Vila-Seca. Parc Científic i Tecnològic de Turisme i Oci de la Universitat Rovira i Virgili. 2007-2010.

Projecte SIG Tur / e-Destinació, Consorci per a la Millora de la Competitivitat del Turisme i Oci a les Comarques de Tarragona, Parc Científic de Turisme, coord. Paolo Russo. 2010.

Tracking i turisme, Consorci per a la Millora de la Competitivitat del Turisme i Oci a les Comarques de Tarragona, Parc Científic de Turisme. Yolanda Pérez. 2010.

Desenvolupament del producte enoturístic, Consorci per a la Millora de la Competitivitat del Turisme i Oci a les Comarques de Tarragona, Parc Científic de Turisme. Jaume Salvat. 2010.

Pla de millora de la competitivitat del turisme i l'oci a les comarques de Tarragona. Convocatòria quadriennal FEDER Eix 1- Demarcació de Tarragona. Ajuntament de Vila-Seca. Parc Científic i Tecnològic de Turisme i Oci de la Universitat Rovira i Virgili. 2007-2010.

Desenvolupament del producte enoturístic. Consorci per a la Millora de la Competitivitat del Turisme i Oci a les Comarques de Tarragona, Parc Científic de Turisme, coord. Jaume Salvat. 2010.

Elaboració del Pla d'Assistència i Suport de la comarca de la Terra Alta. Consell Comarcal de la Terra Alta. Jordi Blay. 2010.

Presentació del document *Innovació, competitivitat i sistemes d'innovació en el turisme* a càrrec del Dr. Salvador Antón Clavé, dins de la Jornada *Innovació i Perspectives del Turisme a la Costa Daurada*. Escola Universitària de Turisme i Oci, Vila-Seca. 22 de juny 2010.

Presentació del llibre *Desenvolupament sostenible*. Organitzen: URV, DOW i Càtedra DOW-URV *Desenvolupament Sostenible*. Josep Oliveras i Òscar Saladié . 7 de setembre 2010

Seminario Internacional *European Regional Perspectives on Tourism Geographies – Contrasting Research Approaches and Linguistic Traditions*. Yolanda Pérez. 14 d'octubre de 2010.

Meeting of the ATLAS Tourism Geographies Special Interest Group (SIG). Grupo de Investigación de Análisis Territorial y Estudios Turísticos (GRATET). Vila-Seca. 14 d'octubre 2010.

Seminari Internacional *European Regional Perspectives on Tourism Geographies – Contrasting Research Approaches and Linguistic Traditions*. Grupo de Investigación de Análisis Territorial y Estudios Turísticos (GRATET). Vila-Seca. 14 d'octubre 2010.

Presentació del projecte de la URV *Tendències actuals en enoturisme i desenvolupament regional* dins del *Seminari internacional Noves oportunitats i reptes en el turisme del vi*. Jordi Blay i Jaume Salvat. Vila-Seca, 15 d'octubre 2010.

Direcció científica i organització del Seminari Internacional *Nuevas Oportunidades y Retos en el Turismo del Vino*. Grupo de Investigación de Análisis Territorial y Estudios Turísticos (GRATET). Vila-Seca. 15 i 16 d'octubre de 2010.

II Jornades puntXpunt: tendències i solucions TIC aplicades al turisme. Yolanda Pérez. 27 d'octubre de 2010

Programa de Assistència Municipal de Turisme. Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona. Salvador Antón i Jaume Salvat. 1998-2010.

Presentació del llibre *Els molins fariners de Bonastre i Roda de Berà*, de Ricard Benimeli, a Roda de Berà. Jordi Blay. 10 d'abril 2011.

Elaboració del Pla d'Assistència i suport en matèria de Protecció Civil, per al Consell Comarcal de la Terra Alta. Jordi Blay.

Coordinador de l'Equip de Territori, infraestructures i medi natural de *Reus demà. Pla estratègic i Agenda 21*. Josep Oliveras. Presentació pública del projecte: 16 de març 2011.

Presentació del documental La Fàbrica i debat sobre les implicacions ambientals i socials en l'entorn de l'empresa química. *IV Jornades sobre química verda: fem processos sostenibles*. Facultat de Química (URV) i Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible. Tarragona, 29 d'abril 2011.

Reunió de la Secretaria de la *Xarxa Internacional d'Investigadors COODTUR*. Universitat de Màlaga. Marta Ne-lo. 18-19 de maig 2011.

Conferències

ALBERICH, J. *Població i desenvolupament sostenible*. Encàrrec de l'Antena del Coneixement de la URV a Torredembarra i la Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible. Torredembarra, 4 de febrer de 2011.

ANTÓN, S. *Quin futur li espera a la Costa Daurada?*. Cambra oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Tarragona. 28 de setembre 2010.

OLIVERAS, J. El paper de les infraestructures en el desenvolupament i l'evolució empresarial, a les *Jornades d'estudi: Els arxius històrics d'empresa*, Tarragona, Arxiu Històric de Tarragona. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. 14 d'octubre 2010.

OLIVERAS, J. *El desenvolupament sostenible*. Cambrils. Campus Extens. Antena de coneixement de la URV i Càtedra de Desenvolupament sostenible DOW-URV. 1 de desembre 2010.

OLIVERAS, J. La planificació territorial: el cas del camp de Tarragona, a la *VII Jornades de Risc i Anàlisi del Territori*. Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials de Reus. Organitza Departament de Geografia i Ajuntament de Reus. Emergències i Protecció Civil. 28 de març 2011.

OLIVERAS, J. *La consolidació d'una ciutat industrial: Barcelona, 1881-1935*. Arxiu històric de la ciutat de Barcelona. Seminari d'Història de Barcelona. Curs d'Història de Barcelona: l'electrificació de Barcelona, 1881-1935. 18 de maig 2011.

RUSSO, A.P. *Metropoles Iberoamericanas: Experiências, desafios e perspectivas*. Ponente invitado. Conferencia: *Venice and Barcelona: new trajectorie of tourism development*. Universidade Federal Fluminense, Niteroi (Rio de Janeiro), 19-20 d'agost 2010.

RUSSO, A.P. *Creative cities : which (historic) urban landscape?* Ponente invitado. Conferència: *The tourismification of world heritage: misunderstandings and best practise*. University of Nova Goriça, Venice, 19-20 de febrer 2011.

SALADIÉ, O. *Observar el temps a la Ribera d'Ebre: història de les estacions meteorològiques*. La Torre de l'Espanyol, 8 de setembre 2010, Garcia, 6 de novembre 2010 i Rasquera, 3 de desembre 2010.

SALADIÉ, O. Fem més sostenible el nostre desenvolupament. *Jornades de desenvolupament sostenible de la Ribera d'Ebre*, Antena de Coneixement de la URV. Móra d'Ebre, 4 de febrer 2011 i Santa Coloma de Queralt, 21 de febrer 2011.

SALADIÉ, O. *Aigua i desenvolupament sostenible*. Antena del Coneixement de la URV. La Sénia, 24 de març 2011.

SALADIÉ, O. Els riscos naturals a Tarragona. *VII Jornades de risc i anàlisi del territori: els riscos naturals III*. Departament de Geografia (URV). Reus, 28 de març 2011.

SALADIÉ, O. Activitat turística sostenible. *XIX Jornades Científiques Mediterrània - Centre d'Iniciatives Ecològiques*. Tarragona, 30 de març 2011.

SALADIÉ, S. Ponència Els paisatges de Constantí en l'àmbit del Camp de Tarragona. Organitzat per l'Ajuntament de Constantí (Tarragona) dins de les *1a. Jornada sobre el paisatge de Constantí*. Constantí, 2010.

SALADIÉ, S. Debat Vegueries Un repte per a l'equilibri territorial de Catalunya. *VI Jornades de Serra d'Or*. Organitzat per la revista Serra d'Or. Barcelona, 2010.

SALADIÉ, S. Ponència El paisatge agrari en l'ordenació del territori. Organitzat per la Fundació Agrotèrritori dins de la jornada *Dinàmiques territorials del sector agrari en el Camp de Tarragona*, Valls, 2010.

SALADIÉ, S. Xerrada La gestió del paisatge. Organitzat per Conca22, dins la sessió monogràfica *Explotació i conservació del paisatge a la Conca de Barberà*. L'Espluga de Francolí, 2010.

SALADIÉ, S. Conferència Els conflictes territorials del sistema elèctric a Catalunya. Segon curs del *LXXV Aniversari de la Societat Catalana de Geografia*. Barcelona, 2011.

SALADIÉ, S. Ponència *El Catálogo de paisaje de las Terres de l'Ebre (Catalunya)*. Organitzat per la Consejería de Medio Ambiente del Gobierno de Cantabria. Santander, 2011.

Comunicacions a congressos

ANTON, S. Ponència Tourism and urban development in Mediterranean coastal Spain. Congreso *Maritime spatial planning: optimizing sustainable use of seas and oceans*. 3rd European maritime Day Stakeholder Conference. European Commission. Gijón, 2010.

ANTON, S. Procesos de reestructuración y dinámicas de cambio en destinos de sol y playa. *Estrategias de desestacionalización de destinos turísticos litorales*. II Jornades de Competitivitat Turística Ciudad de Cullera. Cullera. 2011.

ANTON, S. CORTES-JIMENEZ, I., SALADIÉ, O. i FERNANDEZ, A. Assessing the impact of Low-Cost Carriers in a mature destination using a causal chain approach. *International Association for Tourism Economics Conference*. Bournemouth. 2011.

SALADIÉ, S. Paisaje y conflictos territoriales en las comarcas meridionales de Cataluña: el caso del Priorat. Congreso: *IV Congreso Iberoamericano de Estudios Territoriales y Ambientales, CIETA*. Mérida. 2010.

SALADIÉ, S. Iniciativas de gestión y ordenación para la sostenibilidad del paisaje en la comarca del Priorat (Cataluña). *Actes Colloque international Paysages de la vie quotidienne. Regards croisés entre la recherche et l'action*. Cemagref, Sciences, Eaux & Territoires. Perpignan-Girona. 2011.

MARINÉ ROIG, E. Los 'Travel Blogs' como objeto de estudio de la imagen percibida de un destino. *TURITEC 2010. VIII Congreso Nacional. Turismo y Tecnologías de la Información y las Comunicaciones* (Universidad de Málaga). 2010.

MURO, J.I. Los agrimensores y peritos tasadores de tierras formados en el Instituto Provincial de Segunda Enseñanza de Tarragona durante la segunda mitad del siglo XIX. *II Seminari d'Història de la Cartografia. Cartografia i agrimensura a Catalunya i Balears (segles XIX-XX)*. 20-21 d'octubre 2010.

MURO, J.I. Agrimensores y contratistas para la medición de tierras y el levantamiento de planos parcelarios en Tarragona (1845-1900). *II Seminari d'Història de la Cartografia. Cartografia i agrimensura a Catalunya i Balears (segles XIX-XX)*. 20-21 d'octubre 2010.

OLIVERAS, J. L'Organització territorial a Catalunya. Una perspectiva geogràfica, a les Jornades d'Estudi: *L'Organització Territorial a Catalunya: Perspectives de futur*. La Canonja – La Pobla de Mafumet. Organitza: Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya, Càtedra Antoni Pedrol Rius d'Estudis de Pret Local, URV – Càtedra de Pret Públic, Ajuntament de la Canonja, Ajuntament de La Pobla de Mafumet. 14 d'octubre 2010.

OLIVERAS, J. El papel de la Excursión en los planteamientos del Instituto de Geografía de Grenoble Alpina de Grenoble y sus repercusiones en Cataluña. *V Coloquio de Historia del Pensamiento geográfico, celebrado en Baena*. Organizado por AGE y Universidad Internacional de Andalucía. 11-13 de noviembre 2010.

PÉREZ, Y. El turismo y los SIG participativos en la cooperación al desarrollo. *I Congreso de Cooperación, Desarrollo y Turismo*. Red Internacional de Investigaciones en Turismo Cooperación y Desarrollo. 2010.

PÉREZ, Y., CADIACH, O., PASSUELLO, A. Propuesta de un modelo de idoneidad para la gestión de lodo procedentes de la depuración de aguas residuales. *XIV Encuentro Nacional de Tecnologías de la Información*

Geogràfica. Publicación: la información geográfica al servicio de los ciudadanos: de lo global a lo local (presentación de comunicación). Sevilla. 2011

PÉREZ, Y., CADIACH, O., ANDREU, J. Áreas protegidas y uso de los SIG para su planificación y gestión. El caso del Parque Marino Golgo de Chiriqui (Panamá). *Congrés Reformes Agràries i Gestió dels Recursos Naturals a l'Àfrica i l'Amèrica Llatina* (presentación de comunicación). Lleida. 2011.

PÉREZ, Y., ANTON, S., RUSSO, P. i altres. SigTur/E-Destination: A System for the Management of Complex Tourist Regions. *XVIII Internacional Conference on Information Technology and Travel & Tourism. E Tourism. Present and Futur Interaction*. Innsbruck (Austria). 2010.

PÉREZ, Y. i altres. Analysis of tourist behaviour based on the Tracking data collected by GPS. *International Conference on Information Technology and Travel & Tourism. E Tourism. Present and Futur Interaction*. Innsbruck (Austria). 2011.

PÉREZ, Y., ANTÓN, S. RUSSO, P. Análisis del comportamiento turístico basado en el seguimiento de los visitantes mediante GPS. *V Jornadas de SIG Libre*. Girona.

ROQUER, S. i ALBERICH, J. Contrastes y diferencias entre las ciudades españolas en la intensidad y características de la movilidad habitual. Antecedentes y situación al año 2001. *II Jornadas del Proyecto UrbSpain, El impacto del modelo autonómico en las ciudades españolas. Una aproximación temática*. Universidad Autónoma de Madrid, 11-12 de febrer 2011.

TUJAKA, D. Uso de cartografía para mejorar la imagen proyectada del destino turístico en el entorno Web. *XII Coloquio de Geografía del Turismo, Ocio y Recreación: Espacios y destinos turísticos en tiempos de globalización y crisis (AGE)*. Universidad Carlos III. Madrid. 2010.

TUJAKA, D. La e-cartografía turística, una TIC infrautilizada. *VIII Congreso Nacional Turismo y Tecnologías de la Información y las Comunicaciones TURITEC*. Málaga. 2010.

Selecció de llibres i articles publicats

AGUILAR, E. i altres (2010) A note on the use of the standard normal homogeneity test to detect inhomogeneities in climatic time series. *International Journal of Climatology*, n. 31, p. 630-632.

ALBERICH, J. (2010) Reconstrucción de puentes tras la Guerra Civil española en la red catalana de MZA. *Revista de Historia Ferroviaria*, n. 13, p. 85-92.

ALBERICH, J. (2011) Demografia a *Enciclopèdia Catalana [ed.]. Anuari de l'Enciclopèdia Catalana 2009*, p. 161-162.

ALBERICH, J. (2011) *Los tranvías de vapor de la ciudad de Barcelona*. Barcelona, MAF Editor, 298 p.

ALBERICH i RAMÓN, A. (2010) *Elaboració de l'Anuari Estadístic de Santa Coloma de Gramenet 2010*.

ANTON, S. i altres (2010) Innovación turística en España: retos de la política turística, gobernanza de los destinos y desarrollo de sistemas territoriales de innovación. *Estudios Turísticos*, n. 185, p. 7-32.

ANTON, S. i altres (2010) Seminario de intercambio y transferencia de resultados entre grupos mediterráneos españoles de investigación turística. *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, n. 54, p. 465-471.

ANTON, S. (2010) Identitat i turisme. Entre la imatge i la percepció. *Paradigmes*, n. 5, p. 156-165.

ANTON, S. (2011) *Diez lecciones sobre turismo*. Tarragona, Publicaciones URV (en premsa).

ANTON, S. (2011) Gestión territorial y aseguramiento de la competitividad de los destinos turísticos. ANTON, S. (ed) *Diez lecciones sobre turismo*. Tarragona, Publicaciones URV (en premsa).

ANTON, S. i altres (2011) *Análisis territorial del turismo y planificación de destinos turísticos. Por una geografía aplicada del turismo*. Tirant lo Blanch, Valencia (en premsa).

ANTON, S. (2011) Turismo y ciudades en España. Dimensiones, tendencias y retos para la investigación *Papeles de Economía Española* (en premsa).

ANTON, S. i altres (2011) Research into mass tourism development on the Mediterranean coast. *Tourism Geographies* (en premsa).

ANTON, S. (2011) Mass Tourism, space and place. WILSON, J. (ed). *Space, Place and Tourism: New Perspectives in Tourism Geographies*. London, Routledge (en premsa).

ANTON, S. (2011) Dinámicas de reestructuración de los destinos turísticos litorales del Mediterráneo. Perspectivas y condicionantes. LÓPEZ, D. (dir) *Renovación de destinos turísticos consolidados*. Valencia, Tirant lo Blanch, (en premsa).

ANTON, S., RUSSO, P., PÉREZ, Y. i altres (2011) SIGTur/E-Destination: a system for the management of complex tourist regions, a LAW, R., FUCHS, M. y RICCI, F. (eds) *Information and Communication Technologies in Tourism*. Springer Verlag. Wien-New York.

BLAY, J. Estratègies de generació i gestió d'àrees d'interès natural, a Antón, Salvador (ed) *Diez lecciones sobre turismo*. Tarragona, Publicaciones URV (en premsa).

BRUNET, M. i altres (2010) Atmospheric trends in the Iberian Peninsula during the instrumental period in the context of natural variability. a F. Perez and R. Boscoso (eds.): *Climate in Spain: Past, present and future. Regional climate change assessment report*. p. 25-42.

BRUNET M., SIGRÓ, J., AGUILAR, E. i altres (2010) The Minimization Of The Screen Bias From Ancient Western Mediterranean Air Temperature Records: An Exploratory Statistical Analysis. *International Journal of Climatology*. 17 p.

BRUNET, M. i altres (2010) Índices de cambio climático y análisis de variabilidad en el estado de Veracruz, México. *Publicaciones de la Agencia Española de Climatología, Serie A*.

BRUNET, M. (2010) Datos e indicadores para detectar y atribuir eventos al cambio climático: los registros históricos del clima y su problemática, a *Cambio Climático y Estadística Oficial*, UNAM-INEGI México DF.

BRUNET, M. i altres (2011) Emerging data rescue initiatives: bringing historical climate data into the 21st century. *Climatic Research*. n. 47, p. 29-40.

BRUNET, M. i altres (2011) The Twentieth Century Reanalysis Project. *Quarterly J. Roy. Meteorol. Soc.*, n. 137, p. 1-28.

BORONEANT, C. i altres (2010) Observational evidence for soil-moisture impact on hot extremes in southeastern Europe, *Nature Geoscience*, n. 4, p. 17-21

BORONEANT, C. i altres (2010) Variability and climate change in Romania. [Variabilitatea si schimbarea climei în România] *Editura Pro Universitaria*, 226 p.

DOMONKOS, P. (2011) Efficiency evaluation for detecting inhomogeneities by objective homogenisation methods. *Theoretical and Applied Climatology*. Gener, 13 p.

DOMONKOS. P., POZA, R. i EFTHYMIADIS, D. (2011) Newest developments of ACMANT. *Advances in Science and Research*, n. 6, p. 7-11

EFTHYMIADIS, D. i JONES, P.D. (2010) Assessment of maximum possible urbanization influences on land temperature data by comparison of land and marine data around coasts. *Atmosphere*. p. 51-61.

MARINÉ, E. (2011) The image and identity of the Catalan coast as a tourist destination in twentieth century tourist guidebooks. *Journal of Tourism and Cultural Change* (en premsa)

MARINÉ, E. (2011) Innovation and identity in Barcelona's tourist image. Study through souvenir analysis. *Catalan Journal of Communication and Cultural Studies* (en premsa)

MURO, J.I. (2010) Mediciones de fincas, planos geométricos y evaluación de la riqueza territorial en la provincia de Tarragona. *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, Barcelona, n. 69, p. 197-224.

MURO, J.I. (2010) Los ingenieros del ejército y la planimetría de la ciudad de Barcelona en el siglo XIX, a Montaner, C. i Nadal, F. (ed) *Aproximacions a la història de la cartografia de la Barcelona*, Barcelona Institut cartogràfic de Catalunya, Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, p. 64-79.

MURO, J.I. i CASALS, V. (2011) Cartografía e ingeniería, a Silva, M. Técnica ingeniería en España. V: el ochocientos. *Lenguajes de la ingeniería*, Zaragoza Real Academia de la Ingeniería, Instituto Fernando el Católico, prensa universitarias de Zaragoza, p. 121-170.

MURO, J.I. (2011) La diferenciació de l'espai urbà. *Història de Tarragona. Vol.6. Cap el segle XXI*. Lleida, Pagès Editors (en premsa)

MURO, J.I. (2011) Evolució i morfologia urbana. *Història de Tarragona. Vol.6. Cap el segle XXI*. Lleida, Pagès Editors (en premsa)

NEL-LO, M.; PÉREZ, Y.; ANDREU, J. (2010) La cartografia turística de la Costa Daurada accessible a través de Internet (Tarragona) a *Conocimiento, Creatividad y Tecnología para un turismo sostenible y Competitivo*. p. 249-263

NEL-LO, M. (coord i edició) (2010) *Turismo, Cooperación y Desarrollo*, Editorial URV. Tarragona Edicions URV. 162 p.

OLIVERAS, J. (2010) La ciutat de Manresa a l'època de la Guerra del Francès a M.G. Rubi (ed): De la revolta a la destrucció: Manresa i la Catalunya Central a la Guerra del francès, Manresa, *Miscel·lània d'Estudis Bagençs*, n. 11. Centre d'Estudis del Bages-Ajuntament de Manresa.

OLIVERAS, J. (2010), Reflexions sobre l'organització territorial de Catalunya, a *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, n. 67-68, p. 179-198.

OLIVERAS, J. (2010). La introducció dels qüestionaris en la geografia moderna catalana, a *Homenatge a Bartomeu Barceló i Pons, geògraf*, Palma (Mallorca), Leonard Montaner, editor, p. 241-259

OLIVERAS, J. (2011) El urbanismo turístico y la gestión del territorio. ANTON, S. (ed) *Diez lecciones sobre turismo*. Tarragona, Publicaciones de la URV (en premsa)

PÉREZ, Y., CADIACH, O., PASSUELLO, A., SCHUHMACHER, M. (2011) Propuesta de un modelo de evaluación multicriterio para la incorporación de lodos de depuradora en suelos agrícolas. *Geofocus. Revista Internacional de ciencia y tecnología de la información geográfica*.

PÉREZ, Y., NEL-LO, M., ANDREU, J. *Aplicación de la tecnología SIG para la planificación y gestión del desarrollo turístico sostenible en el PNMGCH*. Ed. Universitat Rovira i Virgili (en premsa)

PÉREZ, Y (2011) Adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior: Geografia, a Àngel Pío González i Manuel Fandos (coord.) *La internacionalització de les universitats: el procés d'adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior*. Tarragona. Publicacions URV.

ROQUER, S. (2011) La població de Tarragona. Dinàmica i estructura. *Història de Tarragona. Vol.6. Cap el segle XXI*. Lleida, Pagès Editors (en premsa)

ROQUER, S. (2011) La diferenciació residencial de l'espai urbà de Tarragona: als constrasts sociodemogràfics i electorals. *Història de Tarragona. Vol.6. Cap el segle XXI*. Lleida, Pagès Editors (en premsa)

ROQUER, S.; ALBERICH, J. (2011) Contrastes y diferencias entre las ciudades españolas en la intensidad y características de la movilidad habitual. Antecedentes y situación al año 2001, a VALENZUELA, Manuel [coord.]. *Las ciudades españolas en la etapa autonómica (1978-2008). Dinámicas, procesos y políticas*. (en premsa)

RUSSO P., ROMAGOSA, F. (2010) The Network of Spanish Jewries: in praise of connecting and sharing heritage. Reino Unido. *The journal of heritage tourism*, n. 5, p. 141-156.

RUSSO, A.P. and VAN DER BORG, J. (2010) An urban policy framework for culture-oriented economic development: lessons from Holland. *Urban Geography* Vol. 31, n.5, p. 668-690.

RUSSO, A.P., SEGRE G. (2010) Place Branding and Intellectual Property. A F. Go and R. Govers (coord) *International Place Branding Yearbook 2010: Place Branding in the New Age of Innovation*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

RUSSO, P. (2010) Del patrimonio mundial y la turistización: malentendidos y buenas prácticas, a *Actas del simposio internacional soluciones sostenibles para las ciudades patrimonio mundial*, Fundación del Patrimonio Histórico de Castilla y León, Valladolid, p. 71-91.

GUI, L. i RUSSO, A.P. (2011). Cruise ports: a strategic nexus between regions and global lines - evidence from the Mediterranean, *Maritime Policy & Management*, n. 38, p. 129 -150.

RUSSO, A.P. (2011). Creación de herramientas knowledge management para la mejora de la competitividad. ANTON, S. (ed) *Diez lecciones sobre turismo*. Tarragona, Publicacions URV (en premsa)

SALADIÉ, O (2011). Los residuos domésticos y asimilables en Cataluña: la generación y la recogida selectiva como indicadores de la sostenibilidad territorial. *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, n. 56 (en premsa).

SALADIÉ, O (2011). Els antics abocadors municipals de residus de la comarca de la Ribera d'Ebre (I). *Revista Miscel·lània del Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre*, n. 22 (en premsa).

SALADIÉ, S. (2010). Les vegueries, un àmbit transcendental per al territori. *Serra d'Or*, p. 607-608.

SALADIÉ, S. (2010) El valor del paisaje: un repertorio de experiencias para la puesta en valor de los paisajes rurales españoles. Ministerio de Medio Ambiente, y Medio Rural y Marino. (*Vuit experiències de la província de Tarragona*).

SALADIÉ, S. (2010) Identificació i inventari dels valors del paisatge, a Pintó, J. (ed.) *Eines i instruments per a les polítiques de Paisatge*. Diversitas, n. 65, Servei de Publicacions de la Universitat de Girona.

SALADIÉ, S. (2010) El Catálogo de paisaje del Camp de Tarragona como instrumento para la ordenación y gestión del paisaje periurbano de Reus-Tarragona. *Actas Congreso Ciudad, territorio y paisaje: reflexiones para un debate multidisciplinar*. Madrid. p. 421-436. Edició on-line: <http://www.scribd.com/doc/42388639/Ciudad-Territorio-y-Paisaje-Un-Debate-Multidisciplinar>.

SALADIÉ, S. (2010) Conflictos paisajísticos en las comarcas del Priorat y la Terra Alta (*Tarragona*). *VI Congreso Internacional de Ordenación del Territorio*. Actas VI Congreso Internacional de Ordenación del Territorio. Pamplona. p. 1153-1166.

SERRANO, D. (2010) Unidades de vegetación en Muntanyes d'Ordal. *Ería (Revista de Geografia)*. p. 181–184.

MOLLEVI, G.; SERRANO, D. (2010) La crisis de la filoxera en España según la representación diplomática francesa. *Geographicalia*. p. 63–88.

SERRANO, D. Paisatges de la Ribera de l'Ebre. Síntesi de la diversitat comarcal. *Miscel·lània del CERE. Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre (CERE)*. p. 181–226

SIGRÓ, J., i altres (2010). The impact of climate changes and human activities in recent mixing variability of a small, karstic evaporitic, stratified system: Arreo Lake (N Spain). *Journal of Paleolimnology*. Desembre. 17 p.

SIGRO, J., BRUNET, M., AGUILAR, E. (2010) El Desarrollo de datos de calidad y el cambio térmico observado en España, *Investigaciones Geográficas*, n. 49, p. 89-107.

SIGRÓ, J., BRUNET, M. i altres (2011). Trends in frequency indices of daily precipitation over the Iberian Peninsula during the last century. *Journal of Geophysical Research-Atmosphere*.

WILSON, J. (2011) Tourism, Creativity and Space, in J. Wilson (ed.) *New Perspectives on Tourism Geographies: Space, Place and Tourism*. London: Routledge (en premsa).

WILSON, J. and Tallon, A. (2011) Gentrification, Tourism and the Production and Consumption of Space, in J. Wilson (ed.) *New Perspectives on Tourism Geographies: Space, Place and Tourism*. London: Routledge (en premsa).

WILSON, J. (2011) Tourism: the View from Space, in J. Wilson (ed.) *New Perspectives on Tourism Geographies: Space, Place and Tourism*. London: Routledge (en premsa).

WILSON, J. (2011) Tourism Geographies in a Post-Disciplinary Age, in J. Wilson (ed.) *New Perspectives on Tourism Geographies: Space, Place and Tourism*. London: Routledge (en premsa).

WILSON, J. i ANTON, S. ed. 2011, *European Regional Perspectives on Tourism Geographies*. London: Emerald Insight (en premsa)